

О. Г. Видра

Вікова
ТА ПЕДАГОГІЧНА
ПСИХОЛОГІЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

О. Г. Видра

ВІКОВА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України
для студентів вищих навчальних закладів

Київ
«Центр учбової літератури»
2011

УДК 159.922.6+37.015.3(075.8)

ББК 88.374+88.4я73

В 42

Гриф надано

Міністерством освіти і науки України

(Лист № 1/11-247 від 26.01.2010 р.)

Рецензенти:

Сидоренко В. К. - доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Академії педагогічних наук України;

Рибалка В. В. - доктор психологічних наук, професор;

Скребець В. О. - доктор психологічних наук, професор.

Видра О. Г.

В 42 Вікова та педагогічна психологія. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 112 с.

ISBN 978-611-01-0199-8

Навчальний посібник призначений для вивчення курсу „Вікова та педагогічна психологія” студентами, які навчаються за напрямом „Технологічна освіта” спеціальності „вчитель технологій”.

Посібник містить авторську навчальну програму дисципліни, та ґрунтовні пояснення щодо теоретичного вивчення тем і виконання практичних завдань.

До змісту матеріалів посібника (для кожного заняття) входять назва теми, мета, завдання, список основних понять теми, тематичні питання, завдання для самостійної роботи та рекомендації щодо їх виконання, теми доповідей, орієнтовні теоретичні відомості (лекції), практична частина роботи, у якій запропоновані методики психологічного дослідження особистості на різних вікових етапах її розвитку. В кінці практичної частини наведені орієнтовні запитання й вказівки для правильного формулювання і оформлення студентами висновків, а також питання для самоконтролю та захисту результатів вивчення кожної теми. Також посібник містить список спеціально підібраної літератури, яка рекомендована для вивчення курсу. У додатках наведені індивідуальні завдання з курсу та приклади тестових завдань.

УДК 159.922.6+37.015.3(075.8)

ББК 88.374+88.4я73

ISBN 978-611-01-0199-8

© Видра О. Г., 2011.

© Центр учбової літератури, 2011.

ЗМІСТ

Передмова	4
МОДУЛЬ I. ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК ЛЮДИНИ НА РІЗНИХ ВІКОВИХ ЕТАПАХ ЖИТТЯ	8
Тема № 1. Вступ до вікової та педагогічної психології.....	8
Тема № 2. Психологія дошкільного дитинства.....	16
Тема № 3. Психічний розвиток дітей молодшого шкільного віку.....	29
Тема № 4. Психологія підліткового віку.....	41
Тема № 5. Психологія юнацького віку і дорослих людей.....	57
МОДУЛЬ II. ПСИХОЛОГІЯ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ	71
Тема № 6. Психологія учбової діяльності учнів і навчання.....	71
Тема № 7. Психологія виховання особистості.....	80
Тема № 8. Психологічна культура вчителя технологій.....	90
Список рекомендованої літератури для вивчення курсу	102
Додатки	105